

חומר בקודש פרק שלישי חגיגה

כב.

עין משפט גד מצוה

ה א מיי פ"ג מהלכות
אבות הטומאות ה"א:
ו ב מיי שם הלכה טו:
ז ג ד ה מיי שם הלכה טז
ז פ"ג מהלכות מקואות
הלכה טו ו פ"ו הלכה ט
הטעם כי י"ד סימן לא סעיף
ט:
ז ו מיי שם פ"ג הלכה
ח ו פ"ז מהלכות
מטמאין טומא ומשגב הלכה
טז:
ז מיי שם פ"א
מהלכות מטמאין
משגב טומא הלכה טז:
ח מיי פ"א מהלכות
הלכה ז ו פ"ז שם כ"ב
טו פ"ג מ"ט סימן לא סעיף
ז:
יא ט ו מיי שם פ"ג
מהלכות מטמאין מת
הלכה טז:
טז

רבינו חננאל (המשך)

טבילה עד שיהיו המים
מורכבין מה שבמקוה
עם המים שבחור הדלי
כשפופרת הנוד. ואם אין
שם זה הטיבור הדלי כיון
שהיה טהור חלק המים
מיון כותל בתוך המקוה.
ואוקימנא לדרי אילא
ודרבא כתיב. ומקשה
מ"ט לא היישין לתרומה
אלא מטהרין ובקדש
לא מטהרין דגורין
בקדש שאם טבול מחטין
וצניורין בכלי טהור
שאין בפיו כשפופרת הנוד
בתרומה נמי נזוו ופריך
רבי כי מטהרין בהטבלת
כלין בתוך כלין בתרומה
להבירין מטהרין ידעו
אלא אתו לאטבולי בכלי
שאין בפיו כשפופרת
הנוד. ומקשינן אי הכי
קדש נמי נשיר ונימא
להביר שנין ליה ידעו
ולא אתו למיטעא. ופרקינן
בקדש חיישין דלמא חזי
ליה עם הארץ דטבול
כלי בתוך כלי שבפיו
כשפופרת הנוד. ומקשינן
תרומה נמי נזוו משום
עמי הארץ. ופרקינן בכלי
שאומר ע"ה אני הטבלתי
בתרומה אין מקבילין
הימנו לפיכך לא אכפת
לך. אי הכי בקדש נמי לא
נקבל מיניה וטהור כלין
הטבילין בתוך כלי בקדש
כמו שמהרין בתרומה.
ופרקינן אמר לא נקבל
מ"ה טהור כלין בקדש
קורשין וכהו על החבירין
שיאמרו אבי אגן אין
אנו מבני ישראל שאינכם
מאמינים אותנו. אי היישת
משום איבת ע"ה אפילו
בתרומה ניהוש. ופרקינן
בתרומה אין חוששין
אם הן יקבלה הכתן
חבר ממנו הילך ונתנה
לך. אמר רבי כמותו אבל
הקדש לא יכל ליהיבנה
אלא להביר ועתה משום
איבת ע"ה לא מטהרין
כלים בתוך כלים לקדש
אפילו לחברים ור' יוסי
הוא חיישין לאיבת של
ע"ה. ובר' יוסי מקבילין
ותבו וניהוש לשאלה
דלמא שאיל חבר כלי
מ"ה לא שאיל. והא
מדתנין כשטהרת את
הכלי טהרתו לך ולו
אלמא שאלו חברים מהם.
ופריך רבא כי שאילין
שבחורכו לימרו דמטבילין

מאי איבא בין רבא ר' א"א. קשיא למורי איבא צניייהו טובא
כלי חילון כשהטביל כלי בתוך כלי למאן דמוקי לה משום
חליצה שיך צין צנייין צין צפנימי ולמאן דמוקי משום גזרה שאין
למגור רק צפנימי דצנייין ליכא למגור
דבכל ענין טהור והכי משמע לקמן (ו)
ה"מ ככלי טהור אכל ככלי טמא
מגו דמהניא טבילה לחילון מהני
לפנימי ומירך לו הר"ר אלחנן דמתניתין
צנייין טהור ופנימי טמא וכן משמע
לישנא דקמני מטבילין כלי בתוך כלי
הלכך לא שיך ציה טעמא דכידו
של כלי לגבי חילון וגם רבא מוקי
לה הכי צפניין דקאמר והכי מילי
ככלי טהור והיינו מתניתין דמיתוקמא
הכי ומיהו רש"י מפרש צפנייין
מטבילין כלי בתוך כלי צפנייין
טמאים ולא נראה דלא אפי' ככלי
שאין צפוי כשפופרת הנוד אם היו
שניהם טמאים מהני שפיר דמגו
דסקלא לחילון והשתחא לפי סדרת
רש"י איבא למימר דמני למימר הכי
איבא צניייהו חילון אלף כח דהתיירא
עדיף ליה דלשכח אף צפנייית
סלקא טבילה:
אבא שאול אומר לתרומה וכו'.
ל"ע אמאי לא שרינן צעבר
והטביל והטבילין קאמר צעבר:
שלא היא בונה במה לעצמו
ושורף פרה לעצמו. דלא
לכך נאמנין ע"ה על שמירתה והכי
תניא בתוספתא לחגיגה ר' יוסי אומר
הכל נאמנין על שמירתה:
לא מקבילין מינייהו. רש"י פירש
דצעת הגימות נאמניס לפי
שחזיריס מטהרין כליהן עצרו
הגימות והצדיס אמנין דלא מהנין
ול"ג דפותח צחצחו לא המירו אם
לא סופו משום תחילתו דקתקשיב
לך צעבר קמא דצניה (דף טז):
ואם היו טהורים צדין כלאו הכי
נמי משמרי אלף משמע דחכמים
ורבי יהודה שזין צטהורים כל ימות
הרגל לחוד וכן משמע צש"ס (לקמן
דף טז). כל ישראל כלש אחד חזרים
נעשו כולם חזרים ברגל והכי משמע
צתוספתא צסיפא:
כמאן מקבילין סהדותא מע"ה
כרבי יוסי. ר"ר אלחנן
אומר דקיימא לן כרבי יוסי וחיישין
לחיצה לפיכך מומנין עכשוו צכל
ע"ה אף על גב דלמרינן צצרכות
(דף מו): אין מומניס על ע"ה
וגם רב מנשיא צר תחליפא לא
רצה לזמן עליהס והר"י מפרש דלא
כל הרובה ליטול את השס להחזיק
לעצמו כתלמיד חכם שלא לזמן על
ע"ה צידו ליטול ואין אנו מחזיקים
עצמנו כתלמיד חכם לענין זה:
ניחוש צשא"ה. ל"ע מאי סלקא
דעתך דהאי מקשה פשיטא
דצעי טבילה משום מגע עם הארץ:
כלום

וכחלה ועוציה. והן צ' אצבעות חזרות למקומן שאדם יכול לגלגל
במוך חללו צ' אצבעות לכל דה הוי עירוב ומטבילין אף כלים והאי
נמי חשש טומאה דלורייתא היא: **רגוסני.** סל גדול מאד שזו
מסניין היין צעת הצנייר ונותנין אותו
צו ויורד לצור כדלמרינן צמסכת
ע"ז (דף טו): שלא החזיר גרגותני
לגת: **טהורין.** אף לקודש. ורצה
לטעמיה דלוקי טעמא גזירה משום
כלי שאין צפוי כשפופרת הנוד וצבל
וצגרגותני ליכא לניחש להכי: לא
עלפה לו טבילה. שעשאן כז' מקואות
ואין שיעור לא צוה ולא צוה אע"פ
שהמים מחצין צין אור הנריס אין
זה חיבור: **דהא ארעא כולה מחללא.**
והמים הנוצעין כאן צאין מנהר גדול
ולא חצנין כמחוצר צצנין מ' סאה
צנקוס אחד: והני מילי. (ו) דלמרינן
המטביל ככלי שאין צפוי כשפופרת
הנוד טמאים ככלי טהור שלא היה
הכלי החילון צריך להטביל: **אכל אם**
הוא צריך להטביל: מיגו דסלקא
טבילה לגופו של כלי. ליטהר מוכו
ע"י מים הנכנסין דרך פיו דכטומאתו
כן טהרתו סלקא נמי טבילה כללים
צצמכות: הכי אלו טהורין. לתרומה
ולא חלק צין פיו רחצ לפיו קצר: **ואם**
לא טבל כו'. דמפרש לה ואם אין
צריך להטביל: המים המעורבים.
למקוה ואתה צל לטהר על ידין
כליס צצמכות עד שיהו מעורצין דרך
פה רחצ כשפופרת הנוד: **ואם דר'**
אילא. דלוקיט טעמא משום חליצה
וסל וגרגותני נמי כשאר כליס דמו
והמטביל כליס לתוכן אינן טהורין
לקודש ורצה דלוקיט טעמא דמתני'
משום עירוב מקואות והא צבל
וגרגותני ליכא לניחש וטהורין תנאי
היא: **למאן קאמרינן חזירים.** למי
אנו אומרים ורואה זו שלא יטביל כלי
בתוך לך לנצר דאילו על שם הארץ לא
אמי קמן למשאל הלכך לתרומה
ליכא לניחש דהא מידע ידע שיעור
עירוב מקואות ולענין כידו של כלי
נמי אם כזו הוא מנציהין אותו: **א"ה**
קודש נמי. על כרחך מתני' דקתני
אכל לא לקודש צצצר עסקינן דאי
ע"ה מני יתיד לך ומי אתי קמי למשאל
טעמא: **טרומה נמי ליה.** ישראל
עם הארץ ומטביל ומשתמש צו תרומה
ואח"כ נותנה לכהן: **לא מקבילין.**
תרומה מעם הארץ אלף צצעת
הגימות והצדיס שהכל מטהרים את
כליהן ע"פ חכמים כדתנן (לקמן דף
טז): עצרו הגימות והצדיס והציאו לו
צצית של תרומה לא יקבלנה ממנו:
על טהרה וין ושמן. (ו) לקבל מידס וין
לנכיס ושמן למנחות כדתנן צצמתניתין
(לקמן דף טז): **חומר צצתרומה**
אם הן טמאין וצצצין
להטבילין כגו דסלקא להו
טבילה סלקא נמי טבילה כמא
להני כלין דבגויהו כמא
הדרי דתנן צמקואות
פ"ו דלי שהוא מונא
כלין והטבילין הרי אלו
טהורין אם לא טבל
המים מורכבין על שיהו
מעורבין כשפופרת הנוד
ותריצנה הכי אם לא טבל
הכלי אלא הוא טמא
וצריך להטבילין כמים מעורבין הן שאין כלי טמא חוצץ ועלתה טבילה לכלי. ואם הדלי טהור שאין צריך

(א) מקואות פ"ו מ"ד ע"ט
ג"ר וברמיס וכו"ר ע"ט
(ב) צצמתניתין דמקואות תירא
דלי שהוא מלא ולכ מצב
הר"ש דהא דלמא כאן הוא
צרייתא ע"פ הל"פ הר"ש
יש לגרום דהא דתניא אכן
היא גופא צ"ע מ"ט לא צריא
הש"ס
(ג) המטבילין
(ד) וצצמתניתין פ"ג
(ה) וצצמתניתין פ"א מ"ד
(ו) כלים פ"י מ"א (ז) וצצמתניתין
להם צצצ"ל (ח) וצצצ"ל (ט)
(ט) וצצצ"ל (ט)

הגהות הב"ח

(א) גמ' ומיס וצצצ"ל
צ"ב כלומר או מיס
המעורבין צצציה צצין
עירוב כשפופרת הנוד:
(ב) רש"י ד"ה והי מילי
הא דלמרינן: (ג) ד"ה טל
טהרה וין ושמן ומותר
לקבל מידס: (ד) תוס' ד"ה
מאי איבא וכו' משמע
לקמן דקאמר והני מילי:

גילון הש"ס

גמ' וצצצ"ל וצצצ"ל
ואחד הולך ע"י מו"ט
רפ"ה דפריה:

רבינו חננאל

לתרתי משום מעלה אחת
משום חציצה עשר ולרבא
אחת עשרה ואמרינן מאי
איבא בין לר' אילא ובין
רבא איבא ביניהו לו
וגרגותני שפילאן כלים
והטבילין שרבי אילא סבר
ככיון חוצץ ואין טבילה
עולה לתן ורובא כבי
אמרינן אין מטבילין בתוך
כלים כגון כוסות בכוסות
או כוסות בקערות או
קערות בקערות וכוונא
בהן שיש בהן מין
שפיהן צר וחיישין דלמא
אתו לאטבולי כמי שפיו
צר פחות מבי אצבעות
שחוקות אבל סל וגרגותני
פשיהו רוחין טובא כל
חיישין דהא ליכא סל
וגרגותני פחות פומיהו
מבי אצבעות אודא
רבא לטעמיה דאמר לו
וגרגותני שפילאן כלים
והטבילין טהורין מקוה
שחלקה ככל וגרגותני
הטובל שם לא עלתה
לו טבילה מפני שחולקת
את המים ואינן נמצאין
מ' סאה במקום אחד.
וא אמרת האיבא נקבים
קטנים שהמים מצבצבין
בהן כמו בביעת גומא
לא מטהרין כתיב גוונא
דהא ארעא כולה חלחלי
מחלחלא ובעינין עד
דאיבא מ' סאה במקום
אחד וה"מ (ו) אבל
וגרגותני שהן טהורין בכל
אם הן טמאין וצצצין
להטבילין כגו דסלקא להו
טבילה סלקא נמי טבילה
להני כלין דבגויהו כמא
הדרי דתנן צמקואות
פ"ו דלי שהוא מונא
כלין והטבילין הרי אלו
טהורין אם לא טבל
המים מעורבין על שיהו
מעורבין כשפופרת הנוד
ותריצנה הכי אם לא טבל
הכלי אלא הוא טמא
וצריך להטבילין כמים מעורבין הן שאין כלי טמא חוצץ ועלתה טבילה לכלי. ואם הדלי טהור שאין צריך